ZAKON O SREDNjEM ŠKOLSTVU ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 7/2004, 12/2004, 12/2008 i 1/2017 - dr. zakon)

* Odredbom člana 41. Zakona o obrazovanju odraslih ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 1/2017 - dalje: Zakon) propisano je da odredbe čl. 46-49. Zakona o srednjem školstvu ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 7/2004, 12/2004 i 12/2008) prestaju da važe danom stupanja na snagu Zakona, odnosno 8. februara 2017. godine, međutim, Redakcija je priredila prečišćen tekst u kome su čl. 45-48. označeni kao nevažeći, budući da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 12/2008) došlo do prenumeracije pomenutih članova.

ZAKON O SREDNjEM ŠKOLSTVU

("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 7/2004, 12/2004, 12/2008 i 1/2017 - dr. zakon)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1

Ovim Zakonom uređuje se djelatnost srednjeg školstva kao dio jedinstvenog sustava školstva Kantona 10 (u daljem tekstu: Kanton), a naročito:

1. osnivanje, organizacija i financiranje škola,

2. upravne strukture škola i postupci imenovanja nastavnika, stručnih suradnika i drugi zaposlenika,

3. status nastavnika, njihov stručni razvoj, nadzor njihova rada i ocjenjivanje nastavnika,

4. oblici obrazovanja i vrste srednjih škola,

5. status učenika i

6. druga pitanja vezana za aktivnosti srednjih škola.

Članak 2

Srednje školstvo je djelatnost kojom se nakon završetka osnovnog školovanja omogućuje stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja. Djelatnost srednjeg školstva obuhvaća različite vrste i oblike odgoja i obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja za učenike normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju i dopunsko obrazovanje odraslih.

Djelatnost srednjeg školstva obavljaju srednjoškolske ustanove i druge organizacije pod uvjetima iz ovog Zakona. Srednjoškolske ustanove su: srednje škole i učenički domovi.

1. Svrha obrazovanja

Članak 3

Svrha je srednjeg obrazovanja da kroz optimalni, umni, moralni i društveni razvitak pojedinca, sukladno njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva utemeljenog na poštivanju zakona i ljudskih prava, njegovom ekonomskom razvitku koji će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

2. Ciljevi obrazovanja

Članak 4

Opći ciljevi obrazovanja proistječu iz općeprihvatljivih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sustava utemeljenih na posebnostima nacionalnog, povijesnog, kulturnog i vjerskog naslijeđa naroda i nacionalnih manjina koji žive u Bosni i Hercegovini.

Opći ciljevi obrazovanja su:

a) omogućavanje pristupa znanju kao temelju za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;

b) osiguravanje optimalnog razvitka za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, sukladno njihovom uzrastu, mogućnostima i duševnim i tjelesnim sposobnostima;

c) promidžba poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, i priprava svake osobe za život u društvu koje poštuje načela demokracije i zakona;

d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitoj kulturnoj samosvijesti, jeziku i nasljeđu, na način sukladan civilizacijskim tekovinama, upoznajući i. uvažavajući drugei drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, uvažavanje i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;

e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim razinama obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno podrijetlo i status, obiteljski status, vjeroispovijed, duševno-tjelesne i druge vlastite osobine;

f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;

g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međusobnoj, odnosno europskoj razini, a koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u europskom obrazovnom sustavu;

h) poticanje cjelo životnog učenja;

i) promidžba ekonomskog razvitka;

j) uključivanje u proces europskih integracija.

3. Pravo djeteta na obrazovanje i značaj dječjih prava

Članak 5

U slučaju da iz bilo kojih razloga budu ugrožena prava djeteta na obrazovanje koji proizlaze iz općih načela obrazovanja članka 4. i 5. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 18/03, u daljem tekstu:

Okvirni zakon), kantonalne i općinske institucije dužne su poduzeti sve neophodne mjere u okviru svoje nadležnosti na očuvanju prava koje će najviše koristiti interesu djeteta.

Dijete u smislu ovog Zakona je svaka osoba do navršene osamnaeste godine života.

Članak 6

Srednjoškolsko obrazovanje dostupno je svakome pod jednakim uvjetima, prema njegovim sposobnostima, u skladu s ovim Zakonom.

Članak 7

U srednjim školama na području Kantona upotrebljavaju se jezici i pisma konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavu i nastavnim planovima i programima u Kantonu.

Nastavnici moraju uvažavati te objašnjavati razlike između tri službena jezika Bosne i Hercegovine kada je to značajno za predmete koji predaju.

U školi ne smije biti diskriminacije učenika i nastavnika i drugih zaposlenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških posebnosti kao niti zbog činjenice što se koriste bilo kojim službenim jezikom i pismom iz stavka 1. ovog članka.

Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa Kantona 10 (u daljem tekstu: Ministarstvo) je dužno po zahtjevima roditelja učenika osigurati nastavu iz nacionalne grupe predmeta ili nastavu materinskog jezika u skladu s Okvirnim zakonom i Pedagoškim standardima.

Članak 8

Škola će promovirati i štititi vjerska prava i slobode, toleranciju i dijalog i omogućit će zakonom priznatim crkvama i vjerskim zajednicama u Bosni i Hercegovini održavanje redovite nastave vjeronauka u srednjoj školi u skladu s njihovim učenjem i tradicijama.

Učenici pohađaju nastavu vjeronauka u skladu sa svojim vjerskim uvjerenjem i vjerskim uvjerenjem svojih roditelja ili skrbnika.

Učenici koji ne pohađaju nastavu vjeronauka neće ni na koji način biti u nepovoljnijem položaju od ostalih.

Škola osigurava, da učenik ne trpi bilo kakvu diskriminaciju na temelju toga što pohađa vjeronauk neke određene vjere, odnosno na temelju toga što ne pohađa niti jedan od mogućih vjeronauka.

Učenici i njihovi roditelji koji nisu izabrali vjeronauk u školi, imaju nastavu iz predmeta etike.

Vjeroučitelj u školi ne može izvoditi nastavu vjeronauka ako mu mjerodavna zakonom priznata crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlasti (pismenu ovlast - certifikat) za poučavanje vjeronauka.

II. OSNIVANJE SREDNJIH ŠKOLA, PROGRAM SREDNJEG ŠKOLSTVA NASTAVNI PLAN I PROGRAM, VRSTE SREDNJIH ŠKOLA, ORGANIZIRANJE NASTAVE

1. Osnivanje srednjih škola

Članak 9

Srednje škole kao javne ustanove može osnovati Vlada Kantona (u daljem tekstu: Osnivač) samostalno ili s drugom pravnom ili fizičkom osobom kada ocjeni da za njeno osnivanje postoji javni interes u skladu sa zakonom.

Srednje škole kao ustanove mogu osnovati i sve druge domaće i strane pravne i fizičke osobe pod uvjetima propisanim ovim Zakonom uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Srednje škole mogu se osnivati na temelju programa javnih potreba u oblasti srednjeg školstva od interesa za Kanton.

Programe iz stavka 3. ovog članka utvrđuje Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva.

Akt o osnivanju srednje škole sadrži odredbe propisane važećim Zakonom o ustanovama i odredbe o:

- nastavnom planu i programu, te načinu i uvjetima njegova ostvarivanja,

- vrsti i trajanju obrazovanja, stručnoj i školskoj spremi koja se stječe završavanjem programa škole sukladno sa zakonom i drugim propisima,

- stručnim djelatnicima,

- roku za donošenje statuta škole.

Članak 10

Osnivač srednje škole na području Kantona, osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole, u skladu s Pedagoškim standardima za srednje obrazovanje i odgoj, (u daljem tekstu: Standardi) i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila (u daljem tekstu: Normativi).

Ako se kao osnivač pojavljuje više učesnikasuosnivača svoje međusobne odnose reguliraju posebnim ugovorom.

2. Programi srednjeg školstva

Članak 11

Programi srednjeg školstva su:

- program za stjecanje srednje školske spreme,

- programi za stjecanje srednje stručne spreme,

- programi za stjecanje niže stručne spreme,

- programi osposobljavanja i usavršavanja,

- program izvođenja tečajeva.

Programima za stjecanje srednje školske, srednje stručne i niže stručne spreme stječu se znanja i sposobnosti rada i nastavnik školovanja.

Programima za stjecanje srednje školske, srednje stručne i niže stručne spreme stječu se znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja.

Programima osposobljavanja i usavršavanja dopunjuju se stečena znanja, sposobnosti i vještine za rad u struci.

Nakon završene osnovne škole programom izvedbe tečajeva i stječe se osposobljenost za određeno zanimanje.

3. Nastavni plani program

Članak 12

Programi srednjeg školstva ostvaruju se na temelju nastavnog plana i programa.

Nastavnim planom i programom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se svrha, ciljevi i zadaće programa, nastavni predmeti i sadržaji, trajanje i osnovni oblici izvođenja programa, godišnji i tjedni broj sati nastave, broj sati za svaki predmet, te kadrovski, didaktički i drugi uvjeti za izvođenje nastavnog plana i programa.

Nastavne planove i programe donosi Ministarstvo, na prijedlog Zavoda za školstvo u Mostaru (u daljem tekstu: Zavod za školstvo) u skladu sa zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa koju izrađuje Agencija za nastavne planove i programe sukladno člancima 42. 43. i 48. Okvirnog zakona.

Pri izradi nastavnih planova i programa Zavod za školstvo će usko surađivati s Agencijom za nastavne planove i programe sukladno članku 48. Okvirnog zakona.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata koje ustanovljuje Agencija za standarde i ocjenjivanje, donosi i sprovodi Ministarstvo u skladu sa člancima 46. i 47. Okvirnog zakona.

Članak 13

Nastavni plan i program za stjecanje srednje školske, srednje stručne i niže stručne spreme sadrži zajednički, stručni, izborni i fakultativni dio. Zajednički i stručni dio nastavnog plana i programa sadrži osnovne i stručne predmete koji su obvezni za sve učenike određene vrste obrazovanja. Izborni dio nastavnog plana i programa obuhvaća predmete programski vezane za vrstu škole od kojih učenik obvezno bira jedan ili više predmeta prema svojim sklonostima.

Fakultativni dio nastavnog plana i programa obuhvaća predmete kojima se zadovoljavaju interesi učenika u skladu s mogućnostima škole, te sadržaje i oblike slobodnih aktivnosti.

Ako se učenik opredijeli za fakultativni predmet, dužan ga je pohađati tijekom nastavne godine.

Zajednički i izborni dio nastavnog plana i programa donosi Ministarstvo, a na prijedlog Zavoda za školstvo.

Fakultativni dio nastavnog plana i programa donosi škola uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Članak 14

Srednja škola u privatnom vlasništvu koja se osniva i radi prema odredbama ovog Zakona je privatna škola s pravom javnosti.

Privatna srednja škola s pravom javnosti radi po nastavnom planu i programu iz članka 11. i 12. ovog Zakona ili po vlastitom nastavnom planu i programu.

Vlastiti nastavni plan i program iz stavka 2.ovoga članka obvezno sadrži zajednički dio nastavnog plana i programa iz članka 11. i 12. ovog Zakona i može se početi izvoditi nakon davanja suglasnosti od strane Ministarstva.

Pravo javnosti srednja škola stječe davanjem suglasnosti Ministarstva na nastavni plan i program i odobrenjem početka njezinog rada sukladno članku 9. ovoga Zakona.

Privatna srednja škola s pravom javnosti ima prava i obveze kao i javna srednja škola osim ako odredbama ovog Zakona nije drugačije propisano.

Privatna srednja škola koja je stekla pravo javnosti u svoj naziv obvezatno dodaje znak "s pravom javnosti".

4. Vrste srednjih škola

Članak 15

Srednje škole ovisno o vrsti nastavnog plana i programa su:

- gimazje,

- strukovne škole,

- umjetničke škole,

GIMNAZIJE

Članak 16

Gimnazija izvodi nastavni plan i program u najmanje četverogodišnjem trajanju, čijim završavanjem učenik stječe srednju školsku spremu.

Gimnazije su opće, jezične, klasične i prirodoslovno-matematičke, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa.

Članak 17

U gimnaziju se mogu upisati učenici koji su s uspjehom završili redovito osnovno obrazovanje.

Kod upisa u gimnaziju obvezan je prijamni ispit iz predmeta bitnih za posebne tipove gimnazije.

Upisi se obavljaju na temelju općeg uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole i uspjeha iz odgovarajućih predmeta za posebne tipove gimnazija i rezultata testa.

Članak 18

Učenici gimnazije koji su iz objektivnih razloga prekinuli školovanje imaju pravo završiti započeto obrazovanje putem izvanrednog polaganja razrednog ispita uz obvezu pohađanja nastave iz najmanje 40% programskih sadržaja, koje utvrđuje nastavničko vijeće srednje škole.

Članak 19

Na završetku obrazovanja u gimnazijama polaže se matura po nastavnim planovima 1 programima za svaku gimnaziju.

Članak 20

Sadržaj i način polaganja prijamnog ispita i mature u gimnaziji propisuje Ministarstvo Pravilnikom.

Članak 21

Učenici strukovnih, umjetničkih i srodnih škola mogu u gimnaziji steći dopunsko obrazovanje iz programskih sadržaja bitnih za nastavak školovanja na određenoj visokoškolskoj ustanovina temelju čega im gimnazija izdaje uvjerenje.

Program dopunskog obrazovanja iz stavka 1. ovog članka donosi gimnazija uz suglasnost Ministarstva.

STRUKOVNE ŠKOLE

Članak 22

Strukovna škola izvodi nastavni plan i program u trajanju od jedne do četiri godine. Završavanjem strukove škole u najmanje trogodišnjem trajanju učenik stječe srednju stručnu spremu.

Završavanjem strukovne škole u trajanju od jedne do dvije godine učenik stječe nižu stručnu spremu.

Strukovne škole su tehničke, industrijske, obrtničke i druge, što se određuju prema vrsti nastavnog plana i programa.

Članak 23

Strukovna škola s nastavnim planom i programom jedne struke, ima naziv po toj struci. Strukovna škola s nastavnim planom i programom dviju ili više struka, u svom nazivu ne navodi struke već samo "Strukovna škola".

Članak 24

Ako nije moguće organiziranje posebnih škola s gimnazijskim ili strukovnim programom, organizira se jedna srednja škola s tim programima.

Srednja škola s gimnazijskim i strukovnim nastavnim planom i programom u svom nazivu ne navodi te programe već samo ima naziv "Srednja škola".

Članak 25

U strukovnim školama koje ispunjavaju posebne uvjete mogu se obrazovati i kvalificirani radnici za zvanje majstora uz obvezno pohađanje nastave u trajanju od tri do šest mjeseci ili najmanje 40 % od ukupnog fonda nastavnih sati.

Pravo na obrazovanje imaju polaznici koji su završili III. i IV. stupanj stručne spreme i imaju najmanje dvije godine prakse u struci.

Program, uvjeti obrazovanja, način polaganja majstorskog ispita iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Članak 26

Na završetku obrazovanja u srednjim strukovnim školama polaže se završni ispit po nastavnom planu i programu za svaki tip strukovnog zanimanja.

Članak 27

Organizacija provjere znanja i sposobnosti učenika na prijamnom i završnom ispitu u strukovnim školama propisuje Škola Pravilnikom.

Članak 28

Sadržaj i način polaganja prijamnog i završnog ispita u strukovnim školama propisuje Ministarstvo Pravilnikom.

Članak 29

Praktična nastava u strukovnim i srodnim školama izvodi se u skladu s nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijima i kabinetima, te drugim objektima za nastavu, opremljenim u skladu s odgovarajućim normativima.

Praktična nastava se izvodi pod stručnim nadzorom srednje škole u poduzećima, ustanovama i kod samostalnih gospodarstvenika koji imaju odgovarajuću suvremenu opremu, tehničko tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu s nastavnim planom i programom.

Uvjeti, oblici, metode i postupci izvođenja praktične nastave, te vršenje stručnog nadzora, reguliraju se ugovorom srednje škole s poduzećem, ustanovom ili samostalnim gospodarstvenikom.

Članak 30

Nastavnim planom i programom srednjih strukovnih i srodnih škola utvrđuje se program ferijalne prakse učenika

Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse, utvrđuju se ugovorom s poduzećem, ustanovom ili samostalnim gospodarstvenikom.

UMJETNIČKE ŠKOLE

Članak 31

Umjetnička škola izvodi nastavni plan i program u najmanje četverogodišnjem trajanju čijim završavanjem učenik stječe srednju stručnu spremu.

U sastavu srednje umjetničke škole može se organizirati i osnovna umjetnička škola.

Umjetničke škole su: glazbene, plesne, likovne i druge, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa.

Članak 32

U umjetničke škole mogu se upisati učenici koji su s uspjehom završili redovito osnovno obrazovanje.

Kod upisa u umjetničke škole obvezan je prijemni ispit.

Upisi se obavljaju na temelju općeg uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole i uspjeha iz odgovarajućih predmeta značajnih za određenu oblast umjetnosti i rezultata testa.

Članak 33

Na završetku obrazovanja u umjetničkoj školi polaže se završni ispit po nastavnom planu i programu.

Članak 34

Organizacija provjere znanja i sposobnosti učenika na prijamnom i završnom ispitu u umjetničkim školama propisuju Škola Pravilnikom.

Članak 35

"Sadržaj i način polaganja prijamnog i završnog ispita u umjetničkim školama propisuje Ministarstvo Pravilnikom.

5. Organiziranje nastave

Članak 36

Srednja škola, na temelju utvrđenog nastavnog plana i programa donosi godišnji program.

Godišnji program rada srednja škola donosi do početka školske godine za tekuću školsku godinu.

Srednja škola je dužna dostaviti godišnji program rada Ministarstvu najkasnije do 30. rujna tekuće godine.

Članak 37

U srednjoj školi koriste se udžbenici koje odobri Ministarstvo.

Srednja škola ima knjižnicu. Djelatnost knjižnice sastavni je dio rada škole.

Knjižničar u srednjoj školi može biti osoba visoke ili više stručne spreme nastavnika jednog od službenih jezika BiH ili osoba bibliotekarskog smjera.

Članak 38

Nastava se organizira po razredima, a neposredno izvodi u razrednom odjelu ili obrazovnoj grupi.

Broj učenika u razrednom odjelu, broj učenika praktične nastave i drugih oblika rada koji se izvodi po grupama, propisuje Ministarstvo.

Način organiziranja nastave u obrtničkim školama i praktične nastave u strukovnim školama utvrđuje Ministarstvo.

Članak 39

Godišnji broj nastavnih tjedana može iznositi najmanje 35, odnosno za završne razrede najviše 32 tjedna.

Dnevni i tjedni broj nastavnih sati, sati vježbe i praktične nastave utvrđuju se rasporedom sati škole sukladno nastavnom planu i Pedagoškim standardima.

Članak 40

Školska godina počinje 1. rujna, a završava 31. kolovoza sljedeće godine i ima dva obrazovna razdoblja.

Tijekom školske godine učenici imaju pravo na zimski, proljetni i ljetni odmor.

Kalendar rada za svaku školsku godinu propisuje ministar najkasnije 30 dana prije početka školske godine.

Članak 41

Srednja škola obvezno otkriva, prati i potiče darovite učenike, te organizira dodatni rad prema njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima.

Daroviti učenici mogu završiti obrazovanje u kraćem vremenu od propisanog.

Uvjete i način obrazovanja darovitih učenika propisuje Ministarstvo.

Članak 42

Obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju organizira se uz primjenu individualiziranih postupaka u srednjoj školi u redovnim ili posebnim odjelima ili obrazovnim grupama.

Učenici s većim teškoćama u razvoju obrazuju se u posebnim organizacijama.

Posebne organizacije, programe, uvjete, način i postupak upisa i obrazovanje učenika s teškoćama i većim teškoćama u razvoju propisuje Ministarstvo.

Članak 43

Srednja škola može obavljati provjeru vrijednosti novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, te nove nastavne opreme prema eksperimentalnom programu, kojega odobrava Ministarstvo.

Članak 44

Srednja škola može biti vježbaonica za studente nastavničkih fakulteta. Uvjete način rada i mrežu vježbaonica, na prijedlog nastavničkog fakulteta propisuje Ministarstvo.

III. SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE ODRASLIH

Čl. 45-48*

(*prestali da važe*)

IV. PRAVNI STATUS ŠKOLE I UČENIČKOG DOMA

1. Srednja škola

Članak 49

Temeljni akt srednje škole je statut.

Statut donosi školski odbor, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Statutom se uređuju: unutarnje ustrojstvo, način obavljanja djelatnosti, upravljanje školom, prava i dužnosti učenika i nastavnika, te ostala pitanja važna za rad škole u skladu s ovim Zakonom.

Članak 50

Srednja škola može početi s radom i upisom učenika ako ispunjava uvjete ispunjene ovim zakonom i ako ima:

- godišnji program rada,

- izabrane nastavnike potrebne za izvođenje nastavnog plana i programa,

- prostor i opremu u skladu s normativima koje određuje Ministarstvo.

Način i postupak utvrđivanja uvjeta za početak rada srednje škole propisuje ministar. Kada Ministarstvo utvrdi da srednja škola ne ispunjava uvjete iz stavka 1. ovog članka odredit će rok u kojem je škola dužna otkloniti utvrđene nedostatke.

Ako škola u roku iz stavka 2. ovoga članka ne otkloni utvrđene nedostatke, Ministarstvo će predložiti osnivaču donošenje akta o ukidanju škole.

Ako osnivač ne donese akt o ukidanju škole u roku od 60 dana od dana primitka prijedloga, akt o ukidanju donijet će ministar.

Aktom o ukidanju srednje škole određuje se rok i način prestanka njezina rada.

Srednja škola prestaje s radom odjednom ili postupno.

Ako škola prestaje s radom odjednom, prestaje raditi na završetku školske godine u kojoj je donesena odluka o prestanku rada. U slučaju postupnog prestanka rada škole aktom o ukidanju određuje se školska godina u kojoj prestaje rad škole.

U slučaju ukidanja srednje škole, osnivač je dužan zatečenim učenicima osigurati završetak obrazovanja u drugoj školi pod uvjetima koji su vrijedili prigodom njihova upisa.

Status djelatnika ukinute škole rješavat će se sukladno ovom Zakonu, Zakonu o radu i Kolektivnom ugovoru

2. Učenički dom

Članak 51

Učenički dom organizira smještaj i prehranu, odgojno obrazovni rad i druge djelatnosti učenika.

Djelatnost učeničkog doma dio je djelatnosti srednjeg školstva i s njom je programski vezan.

Djelatnost učeničkih domova mogu obavljati i srednje škole.

Članak 52

Pravo na smještaj i prehranu u učeničkom domu imaju u pravilu redoviti učenici. Prijam učenika obavlja se javnim natječajem.

Pravo na prijam ostvaruje se na temelju uspjeha u prethodnom obrazovanju i materijalnog položaja učenika i njegove obitelji. Pobliže uvjete za prijam učenika, troškove smještaja i prehrane u učeničkim domovima, kao i normative prostora i opreme te program odgojnog rada s učenicima propisuje Ministarstvo.

Učenički dom u privatnom vlasništvu samostalno određuje uvjete za prijam učenika, te troškove njihova smještaja i prehrane.

Članak 53

U učeničkim domovima organiziraju se odgojne grupe od 25 učenika.

Članak 54

Na pravni status, osnivanje, početak i prestanak rada učeničkog doma odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona, a koje se odnose na pravni status, osnivanje, početak i prestanak rada srednjih škola.

3. Registracija

Članak 55

Srednje škole i učenički domovi pravne su osobe i upisuju se u sudski registar i Registar Srednjih škola koji vodi Ministarstvo.

Škola upisana u Registar srednjih škola može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda i oblika obrazovanja.

Popis verificiranih srednjih škola objavljuje se u službenim novinama Kantona.

Bliže propise o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra srednjih škola donosi Ministarstvo.

4. Dokumentacija i evidencija

Članak 56

Srednja škola ima pravo na pečat sukladno kantonalnim propisima koji uređuju ovu oblast.

Članak 57

U sustavu srednjeg školstva uspostavljaju se evidencije o srednjim školama i učenički domovima, djelatnicima i učenicima, kao i druge od značaja za praćenje stanja i razvoja djelatnosti.

Pobliže propise o tijelima, ustanovama i organizacijama koje su dužne voditi evidencije, te o vrstama evidencije, sadržaju i načinu njihova vođenja donosi Ministarstvo.

V. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE SREDNJOM ŠKOLOM I UČENIČKIM DOMOM

Članak 58

Organ upravljanja u srednjoj školi je školski odbor.

Organ rukovođenja u srednjoj školi je ravnatelj škole.

Školski odbor ima položaj i ovlasti organa upravljanja, a ravnatelj poslovodnog organa i pedagoškog rukovoditelja.

Članak 59

Predsjednika i članove školskog odbora srednje škole koja nije javna ustanova imenuje i razrješava osnivač.

Članak 60

Školski odbor broji 5 članova.

Članovi Školskog odbora biraju se iz reda nastavnika i stručnih suradnika, osnivača i lokalne zajednice i roditelja, sukladno propisanoj proceduri, a po načelu ravnopravne zastupljenosti predstavnika navedenih struktura.

Sastav Školskog odbora mora odražavati nacionalni sastav zajednice u kojoj škola djeluje.

Dva člana školskog odbora biraju se iz reda učitelja i stručnih suradnika, dva člana bira osnivač po proceduri koja je predviđena zakonskim propisima, jednog člana biraju roditelji iz reda roditelja učenika.

Član školskog odbora iz reda osnivača bira se temeljem javnog natječaja kojeg raspisuje osnivač. Članovi školskog odbora iz reda učitelja i stručnih suradnika biraju se na način predviđen Statutom škole. Članovi školskog odbora iz reda roditelja učenika bira Vijeće roditelja po proceduri predviđenoj Naputkom Ministarstva. Članovi školskog odbora se biraju na četiri godine a odluke donose izjašnjavanjem većine članova školskog odbora.

Članove školskog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Predsjednika školskog odbora biraju članovi školskog odbora na svojoj prvoj sjednici.

Rad u školskim odborima je dragovoljan i besplatan.

Ravnatelj, pomoćnik ravnatelja i sindikalni čelnici ne mogu biti članovi školskog odbora.

Način izbora, te način rada školskog odbora bit će pobliže određeni statutom škole.

Članak 61

Ako školski odbor ne obavlja poslove iz svoga djelokruga u skladu sa zakonom ili te poslove obavlja na način koji onemogućava redovito poslovanje i djelatnost škole, ministar će raspustiti školski odbor.

Nakon raspuštanja školskog odbora, ministar će imenovati tročlano povjerenstvo koje će imati ovlaštenja školskog odbora, osim prava na imenovanje ili razrješenje ravnatelja.

Ovlaštenja povjerenstva su privremena i traju do izbora novog školskog odbora, a najduže tri mjeseci.

Članak 62

Školski odbor pored poslova i zadataka utvrđenih zakonom obavlja i sljedeće poslove:

- donosi godišnji program rada i ocjenjuje njegovo ostvarivanje;

- raspravlja o rezultatima odgojnoobrazovnog rada,

- na prijedlog ravnatelja raspisuje natječaj za prijem djelatnika škole uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva,

- vrši izbor pomoćnika ravnatelja srednje škole sukladno odredbama ovog Zakona, na prijedlog ravnatelja donosi odluku o zasnivanju i prestanku radnog odnosa djelatnika škole,

- odlučuje o prestanku prava nastavnika i stručnih suradnika na daljnji obrazovnoodgojni rad,

- donosi odluke o broju, organiziranju i ukidanju odjela srednje škole,

- razmatra prijedloge odluka i preporuka koje se upute školskom odboru i poduzima odgovarajuće mjere;

- razmatra i rješava žalbe učenika, nastavnika i drugih djelatnika škole, te roditelja,

- razmatra predstavke i prijedloge građana o pitanjima od interesa za rad škole,

- obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom škole.

Članak 63

Ravnatelja srednje škole kao javne ustanove imenuje i razrješava školski odbor srednje škole. Ravnatelj srednje škole bira se na temelju javnog natječaja koji se raspisuje tri mjeseca prije isteka mandata ravnatelja škole", a imenuje na temelju stručnog mišljenja Ministarstva i uz suglasnost Vlade HBŽ.

Ako prijedlog za imenovanje ravnatelja ne bude dostavljen Vladi Županije na suglasnost najkasnije 30 dana od isteka natječajnog roka, kada Osnivač uskrati suglasnost, te u slučaju duže spriječenosti ravnatelja, iz opravdanih razloga, da obavlja svoju dužnost, ministar će imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja na rok koji ne može biti duži od godinu dana.

Za vrijeme obavljanja dužnosti, vršitelj dužnosti ravnatelja ima sve ovlasti ravnatelja.

Članak 64

Za ravnatelja srednje škole kao javne ustanove može biti izabrana osoba koja:

- ima visoku stručnu spremu,

- ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi ili drugim poslovima usko vezanim za djelatnost obrazovanja,

- ima položen stručni ispit za rad u nastavi.

Ravnatelj se imenuje na četiri godine. Ista osoba može biti imenovana ponovno.

Članak 65

Ravnatelj neposredno organizira rad škole, zastupa i predstavlja školu i odgovara za zakonitost njezina rada.

Ravnatelj posebno:

- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i mjere za njegovo unapređivanje u okviru godišnjeg programa rada,

- podnosi izvješće o rezultatima odgojnoobrazovnog rada i o poslovanju škole,

- brine se za provođenje odluka školskog odbora, nastavničkog vijeća i drugih tijela,

- predlaže školskom odboru donošenje odluke o zasnivanju i prestanku radnog odnosa djelatnika škole,

- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i drugih djelatnika srednje škole na određene poslove u skladu s Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u srednjoj školi i u skladu s rezultatima njihovog rada,

- obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom i statutom škole.

Izvješće iz stavka 2. alineja 2. ovoga članka podnosi se najmanje jedanput godišnje organima uprave nadležnim za poslove školstva.

Članak 66

Školski odbor može razriješiti ravnatelja i prije roka na koji je imenovan kad utvrdi da ne ispunjava, ovim Zakonom ili drugim propisom utvrđene obveze. U slučaju da se steknu uvjeti za razrješenje, a školski odbor ne razriješi ravnatelja, ministar će razriješiti ravnatelja.

U slučaju razrješenja ravnatelja, ministar će imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja na rok koji ne može biti duži od godinu dana.

Za vrijeme obavljanja dužnosti vršitelj dužnosti ravnatelja ima sve ovlasti ravnatelja.

Ravnatelja srednje škole koju je osnovala fizička ili pravna osoba imenuje se ili razrješava na način utvrđen aktom o osnivanju ili statutom škole.

Članak 67

Srednja škola može imati pomoćnika ravnatelja, što se pobliže uređuje Pedagoškim standardom.

Uvjeti, postupak imenovanja i djelokrug rada pomoćnika ravnatelja utvrđuje se Aktima srednje škole.

Članak 68

Stručna tijela srednje škole su nastavničko i razredno vijeće i stručni aktiv.

Nastavničko vijeće čine svi nastavnici škole.

Razredno vijeće čine nastavnici koji izvode nastavu u razrednom odjelu.

Stručni aktiv čine nastavnici istih ili srodnih predmeta.

Članak 69

Nastavničkim vijećem rukovodi ravnatelj srednje škole.

Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji obrazovnoodgojnog rada u srednjoj školi i poduzima mjere za unapređivanje tog rada,

- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršenje i o tome podnosi izvješće školskom odboru,

- utvrđuje zaključne ocjene,

- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju programa stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih suradnika, program rada stručnih organa i komisija,

- vrši izbor oblika nastave i suglasno tomu vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno raspored rada u radnom tjednu,

- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća,

- na prijedlog ravnatelja određuje rukovoditelje razrednih vijeća,

- razmatra rad nastavnika i stručnih suradnika i utvrđuje prijedlog o njihovom napredovanju,

- imenuje komisije za polaganje ispita,

- odobrava i organizira polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita koji se obavljaju u srednjoj školi u skladu sa ovim zakonom, te razmatra i usvaja izvješća o ispitima i predlaže poništenje ispita,

- razmatra izvješća o polaganju ispita,

- razmatra izvješća o izvršenom stručnom nadzoru, inspekcijskom pregledu,

- poduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršenju tih mjera,

- odobrava učenicima završavanje dva razreda u tijeku jedne školske godine,

- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke

- odobrava posebne programe za nadarene učenike,

- preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,

- obavlja i druge poslove pred viđene zakonom i Aktima srednje škole.

Članak 70

Razrednim vijećem rukovodi razrednik.

Razredno vijeće obavlja slijedeće poslove:

- kontinuirano prati radi napredovanje razrednog odjela,

- prati realizaciju nastavnih programa i predviđenog fonda sati,

- prati razvoj učenika i predlaže izbor programa za nadarene učenike i programa i oblika nastave za učenike koji zaostaju u savladavanju nastavne građe,

- usklađuje rad nastavnika u obrazovnoodgojnom procesu,

- predlaže nastavničkom vijeću utvrđivanje zaključnih ocjena,

- analizira rad nastavnika, i stručnih suradnika i predlaže mjere za unapređivanje obrazovno-odgojnog rada,

- predlaže disciplinske mjere,

- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i Aktima srednje škole.

Članak 71

Bliže odredbe o radu stručnih aktiva i razrednika utvrđuje se Aktima srednje škole.

Članak 72

Roditelji učenika koji pohađaju školu imaju pravo, a škola ima obvezu ustanoviti roditeljsko vijeće, čije članove imenuju roditelji učenika.

Među članovima roditeljskog vijeća mogu biti roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice.

Točan način i procedura rada roditeljskog vijeća bit će definirani općim aktima škole.

Opće aktivnosti roditeljskog vijeća mogu uključivati:

a) promoviranje interesa škole u zajednici u kojoj se škola nalazi,

b) predstavljanje stavova roditelja učenika školskom odboru ili bilo kojoj drugoj zainteresiranoj strani podržavanje aktivnog sudjelovanja roditelja i zajednice u radu škole,

c) izvješćivanje školskog odbora i bilo koje druge zainteresirane strane o stavovima

d) roditeljskog vijeća, kad god se to smatra nužnim, ili po zahtjevu odbora ili druge zainteresirane strane, o svim pitanjima vezanim za rad i rukovođenje škole,

e) odabir i imenovanje zastupnika roditelja u školskom odboru,

f) sudjelovanje u pripremi i realiziran ju odgovarajućih projekata koji podržavaju promoviraju obrazovni rad u školi,

g) razvitak komunikacija i odnosa između učenika, nastavnika, roditelja i zajednica.

Članak 73

Učenici u školi mogu formirati vijeće učenika pojedinačnih razreda kao i vijeće svih učenika škole.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se općim aktima škole.

Članak 74

Učeničkim domom upravljaju ravnatelj i domski odbor.

Odredbe ovog Zakona o ravnatelju i školskoVn odboru odgovarajuće se primjenjuju i na upravljanje učeničkim domom, osim što se odredbe o načinu izbora i trajanju mandata ravnatelja i domskog odbora ne primjenjuju na domove' u privatnom vlasništvu.

Stručno tijelo učeničkog doma je odgajateljsko vijeće.

Pobliže odredbe o djelokrugu tijela iz stavka 1. i 3. ovoga članka uređuju se statutom.

VI. UČENICI

Članak 75

Status redovitog učenika stječe se upisom u srednju školu.

Status redovitog učenika može se imati samo u jednoj srednjoj školi.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka,.učenik koji je upisan u umjetničku srednju školu može se upisati u još jednu školu, ako ispuni uvjete za upis u obje škole.

Članak 76

Pravo upisa u srednju školu imaju svi kandidati nakon završene osnovne škole pod jednakim uvjetima, u okviru broja utvrđenog odlukom o upisu.

Redoviti učenici upisuju prvi razred u dobi do 17 godina, a iznimno do 18 godina, uz odobrenje školskog odbora.

Elemente i kriterije za izbor kandidata za sve vrste srednjih škola propisuje Ministarstvo.

Odluku o upisu za svaku školsku godinu donosi Ministarstvo.

O izvršenom upisu redovnih i izvanrednih učenika nakon svakog upisnog roka, srednja škola je obvezna izvješće dostaviti Ministarstvu. Učenik tijekom iste školske godine ne može imati status redovnog i izvanrednog učenika.

Uvjete upisa učenika i Odluku o upisu, privatne srednje škole s pravom javnosti donose autonomno.

Članak 77

Natječaj za upis učenika srednje škole objavljuju u javnim glasilima.

Natječaj obvezno sadrži:

- broj učenika koji se mogu upisati prema odluci o upisu,

- uvjete upisa i kriterije za izbor kandidata,

- način i postupak provođenja natječaja.

Članak 78

Redoviti učenik može tijekom školovanja promijeniti upisani program u pravilu nakon prvog razreda.

Promjena programa može se uvjetovati polaganjem razlikovnih ili dopunskih ispita. Sadržaj razlikovnih, odnosno dopunskih ispita, te način i rokove njihova polaganja utvrđuje Nastavničko vijeće.

Članak 79

Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene po nastavnom planu i programa i izdane od verificiranih obrazovnih ustanova a Bosni i Hercegovini imaju isti status kao svjedodžbe i diplome izdane u Kantonu.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu u Bosni i Hercegovini, koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se, bez uvjetovanja, za daljnji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu u Kantonu.

Učeniku koji prelazi iz jednog: obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu u Bosni i Hercegovini priznaje se za dalji nastavak obrazovanja u Kantonu, sukladno nastavnom planu i programu i drugim uvjetima utvrđenim važećim propisima.

Učenik se upisuje u naredni razred, a škola je dužna omogućiti mu polaganje eventualne razlike predmeta, uključujući posebne ispite, najkasnije do 15. travnja tekuće godine.

Članak 80

Učenik koji je stekao nižu stručnu spremu ima pravo steći srednju školsku ili stručnu spremu nastavljanjem obrazovanja ili polaganjem ispita.

Ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka obvezno se uvjetuje polaganjem razlikovnih ili dopunskih ispita.

Članak 81

Uspjeh redovitih učenika prati se i ocjenjuje tijekom nastave.

Uspjeh učenika i zaključnu ocjenu za svaki predmet utvrđuje nastavnik javno u razrednom odjelu, odnosno obrazovnoj grupi na kraju nastave.

Način praćenja i ocjenjivanja učenika u srednjoj školi propisuje Ministarstvo posebnim pravilnikom.

Članak 82

Učenik koji nije zadovoljan zaključnom ocjenom iz pojedinog predmeta ima pravo podnijeti zahtjev za ponovni ispit pred povjerenstvom.

Zahtjev za ponovnim ispitom podnosi se razrednom vijeću u roku 24 sata od priopćenja ocjene.

Ocjena povjerenstva je konačna.

Bliže odredbe o ponovnom ispitu uređuju se statutom.

Članak 83

Redoviti učenik koji je na kraju nastave ocijenjen iz najviše dva predmeta ocjenom nedovoljan polaže popravni ispit.

Popravni ispit polaže se pred povjerenstvom u jednom ispitnom roku koji je najranije 15 dana nakon završetka nastave.

Pobliže odredbe o popravnom ispitu, ispitnim rokovima i načinu polaganja popravnih ispita utvrđuje ministar posebnim pravilnikom.

Učenik koji je na kraju nastavne godine ocijenjen negativnom ocjenom iz tri ili više predmeta, kao i učenik koji je na popravnom ispitu ocijenjen negativnom ocjenom nema pravo polagati razredni ispit u tekućoj školskoj godini u matičnoj kao ni u drugim školama, niti se u narednoj godini može upisati u viši razred.

Učenik koji izgubi status redovitog učenika ne može ponovo steći status redovitog učenika.

Članak 84

Redoviti učenik stječ pravo upisa u sljedeći razred ako je do roka upisa ocijenjen iz svih predmeta prolaznom ocjenom.

Redoviti učenik programa za stjecanje srednje školske ili stručne spreme može tijekom savladavanja programa dva puta ponavljati razred.

Isti razred može se ponavljati samo jedanput.

Redoviti učenik koji drugi put ponavlja razred snosi dio troškova obrazovanja u toj nastavnoj godini u visini koju utvrđuje školski odbor, osim ako ponavlja razred zbog bolesti u dužem trajanju.

Odluku iz stavka 4. ovoga, članka donosi Nastavničko vijeće na prijedlog nadležnog liječnika.

Redoviti učenik programa za stjecanje niže stručne spreme može ponavljati razred samo jedanput.

Učenik koji u tijeku obrazovanja zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje za jednostavniji program.

Učenik koji pokazuje izuzetne rezultate u učenju i vladanju može se preusmjeriti uz polaganje razlike predmeta na složenije zanimanje

Članak 85

Uspjeh učenika iz pojedinih predmeta ocjenjuje se sa: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjene: odličan, vrlo dobar, dobar i dovoljan su prolazne.

Opći uspjeh učenika, koji nema negativnih ocjena, utvrđuje se srednjom ocjenom iz svih predmeta i to: s ocjenom odličan (5) ako je

srednja ocjena najmanje 4,50; s ocjenom vrlo dobar (4) ako je srednja ocjena najmanje 3,50; s ocjenom dobar (3) ako je srednja ocjena najmanje 2,5 i s ocjenom dovoljan (2) ako je srednja ocjena manja od 2,5.

Ocjene za vladanje učenika su: uzorno, dobro i loše.

Ocjene iz vladanja ne utječu na opći uspjeh učenika.

Članak 86

Redoviti učenik koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem trajanju i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao redovno pohađati nastavu i biti ocijenjen iz jednog ili više predmeta, pa je najmanje 1/3 od ukupnog fonda sati predviđenih nastavnim planom i programom izostao s nastave polaže predmetni ili razredni ispit i stječe srednje obrazovanje u redovnom roku.

Redoviti učenik iz prethodnog stavka ovog članka podnosi molbu nastavničkom vijeću koje u svakom konkretnom slučaju cijeni opravdanost razloga nepohađanja redovne nastave i donosi odluku o polaganju predmetnih ili razrednih ispita.

Odluka nastavničkog vijeća je konačna.

Aktima srednje škole utvrđuje se način polaganja predmetnih ili razrednih ispita redovnih učenika iz stavka 1. ovog članka.

Članak 87

Učenik može biti, zbog zdravstvenog stanja trajno ili privremeno oslobođen obveze savlađivanja pojedinih sadržaja nastavnog predmeta, ako ti sadržaji nisu iz osnovnih predmeta struke.

Odluku iz stavka 1. ovog članka donosi nastavničko vijeće na prijedlog nadležnog liječnika.

U slučaju iz stavka 1. učenik će biti ocijenjen iz pojedinog predmeta na temelju sadržaja aktivnosti kojih nije oslobođen.

Članak 88

Učenik koji u tijeku obrazovanja pokaže izuzetan uspjeh i ima odličan uspjeh i primjereno vladanje može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u tijeku jedne školske godine.

Aktima srednje škole utvrđuje se način bržeg napredovanja, odnosno završetka dva razreda u tijeku jedne školske godine.

Članak 89

Redoviti učenici koji imaju status vrhunskog sportaša ili su istaknuti umjetnici, mogu završiti srednju školu pohađanjem nastave ili polaganjem ispita u trajanju za polovicu duljem od propisanog trajanja upisanog programa.

Članak 90

Na kraju srednjoškolskog obrazovanja učenik polaže maturu ili završni ispit.

Maturu polaže učenik gimnazije.

Završni ispit polaže učenik strukovne i umjetničke škole.

Učenik koji je tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja postigao odličan uspjeh oslobađa se polaganja mature, odnosno završnog ispita.

Uvjete, način i postupak polaganja mature, odnosno završnog ispita, propisuje ministar.

Matura, odnosno završni ispit, može početi najranije dvadeset i jedan dan od završetka nastave.

Članak 91

Učeniku se na završetku svakog razreda izdaje razredna svjedodžba.

Na završetku srednje škole učeniku se izdaje maturalna svjedodžba ili svjedodžba o završnom ispitu.

Osobama koje završe programe osposobljavanja, usavršavanja i tečajeva izdaju se uvjerenja i svjedodžbe o osposobljenosti, o usavršavanju i završenom tečaju.

Obrazovne isprave iz stavka l.,2. i 3. ovoga članka su javne isprave.

Sadržaj i oblik svjedodžbi i uvjerenja propisuje Ministarstvo.

Članak 92

Srednje škole i učenički domovi vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju o učenicima.

Obrazac i sadržaj pedagoške dokumentacije i evidencije propisuje Ministarstvo.

Članak 93

Učenici koji se ističu u učenju i vladanju mogu biti pohvaljeni, odnosno nagrađeni.

Učenicima se, zbog povrede dužnosti i neispunjenja obveza, mogu izreći pedagoške mjere: opomena, ukor, opomena pred isključenje i isključenje iz škole.

Mjera isključenja iz škole izriče se za tekuću nastavnu godinu.

Učenik, njegov roditelj ili staratelj imaju pravo žalbe na izrečenu pedagošku mjeru u roku od tri dana od dana primitka pismene obavijesti o izricanju pedagoške mjere.

Na odluku o isključenju učenika iz škole može se izjaviti žalba Ministarstvu. Odluka Ministarstva je konačna.

Učenik koji je isključen iz škole do 1. travnja tekuće školske godine ima pravo polagati razredni ispit u drugoj školi.

Odredbe stavka 1. do 6. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na učenike u učeničkim domovima.

Uvjete, način i postupak pohvaljivanja i nagrađivanja učenika, te izricanje pedagoških mjera uređuje škola statutom.

Članak 94

Učenik gubi status redovitog učenika:

- ispisivanjem iz srednje škole,

- gubljenjem prava na daljnje redovito obrazovanje u toj srednjoj školi, isključivanjem iz srednje škole,

- napuštanjem srednje škole

Učenik gubi status redovitog učenika: kada i drugi put isti razred ne završi sa uspjehom, neopravdanim izostajanjem s redovite nastave i ponovljenim težim disciplinskim prekršajem.

Postupak i uvjeti isključenja i gubljenja statusa učenika srednje škole utvrđuje se Aktima srednje škole.

VII. NASTAVNICI STRUČNI SURADNICI I SURADNICI U NASTAVI

Članak 95

Nastavnicima u srednjem školstvu jamči se sloboda pedagoškog rada i poučavanja u okviru utvrđenog nastavnog plana i programa.

Članak 96

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste i tipa srednje škole utvrđuje se odgovarajuća stručna sprema nastavnika i stručnih suradnika u općeobrazovnoj, stručnoj teoretskoj i praktičnoj nastavi.

Nastavnici u srednjim školama jesu: profesori opće obrazovne nastave, profesori i diplomirani inženjeri u stručno-teoretskoj nastavi i stručni učitelji u praktičnoj nastavi.

Za nastavnika može biti izabrana osoba koja pored općih uvjeta ima odgovarajuću stručnu spremu, pedagoško psihološko obrazovanje i položen stručni ispit za rad u nastavi.

Ispunjenje uvjeta iz stavka 3 ovoga članka utvrđuje školski odbor.

Članak 97

Učitelji i stručni suradnici ne mogu biti osobe koje su pravomoćno osuđene za kazneno djelo protiv ustavnog ustrojstva, kazneno djelo protiv života i tijela, kazneno djelo protiv spolne slobode i ćudoređa, kazneno djelo protiv braka, obitelji i mladeži, ili neko drugo kazneno djelo koje ih čini nedostojnim za obavljanje nastavničkih poslova.

Nastavnici srednje škole dužni su poduzimati mjere zaštite prava djeteta, te o svakom kršenju tih prava posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja djeteta odnosno učenika odmah javiti tijelu socijalne skrbi ili drugom nadležnom tijelu.

Članak 98

Profesori općeobrazovne nastave i profesori i diplomirani inženjeri u stručno-teorijskoj nastavi organiziraju i izvode teorijsku i praktičnu nastavu i vježbe, te obavljaju druge poslove utvrđene godišnjim programom rada škole i pedagoškim normativima.

Stručni učitelji samostalno izvode vježbe i praktičnu nastavu. Iznimno, stručni učitelji samostalno izvode i teorijski nastavu ako je stručna sprema koju su postigli najviši stupanj obrazovanja u tom stručnom ili umjetničkom području i ako je to propisalo Ministarstvo.

Stručni suradnici organiziraju i obavljaju stručne poslove vezane za rad srednje škole i učeničkog doma (pedagoške, psihološke, zdravstvene, defektološke, socijalne, knjižničarske, programerske i dr.).

Odgojitelji organiziraju rad u odgojnoj grupi, surađuju s roditeljima i nastavnicima, te domskim odborom i obavljaju druge poslove u okviru svoje struke.

Suradnici u nastavi sudjeluju u izvođenju vježbi i praktične nastave pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, te obavljaju druge poslove za koje su stručno osposobljeni.

Članak 99

Za profesora, stručnog suradnika i odgojitelja može biti izabrana osoba koja je završila odgovarajući studij visoke spreme i ima potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje.

Za stručnog učitelja može biti izabrana osoba koja je završila odgovarajući studij više školske spreme i ima potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje. Za stručnog učitelja koji može samostalno izvoditi Praktičnu nastavu može biti izabrana osoba koja ima položen majstorski ispit (V-stupanj), pet godina radnog iskustva u struci i ako ima potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje te položen stručni ispit a što se utvrđuje Nastavnim planom i programom.

Za suradnika u nastavi koji može izvoditi praktičnu nastavu i vježbe pod neposrednim rukovodstvom nastavnika može biti izabrana osoba koja ima odgovarajuću srednju stručnu spremu, pet godina radnog iskustva u struci i ako ima potrebito pedagoško-psihološko obrazovanje, što se utvrđuje Nastavnim planom i programom.

Ako se na natječaj za nastavnika javi osoba koja ima odgovarajuću stručnu spremu, a nema potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje,

može biti izabrana uz uvjete da najkasnije u roku od godine dana od dana izbora stekne to obrazovanje.

Nastavniku koji ne ispuni uvjet iz stavka 4. ovoga članka prestaje radni odnos prvog dana po isteku roka iz stavka 4. ovoga članka.

Što se smatra odgovarajućom stručnom spremom i potrebnim pedagoško-psihološkim obrazovanjem propisuje Ministarstvo.

Članak 100

Nastavnici se biraju na temelju javnog natječaja.

Javni natječaj raspisuje školski odbor.

Natječaj se obvezno objavljuje u jednom dnevnom listu ili u jednom od javnih glasila u Federaciji BiH.

Članak 101

Nastavnici bez radnog iskustva zasnivaju radni odnos kao pripravnici.

Srednja škola može, osobama bez radnog iskustva, omogućiti osposobljavanje i bez zasnivanja radnog odnosa kroz volonterski rad.

Pripravnički staž traje jednu godinu. Nakon isteka pripravničkog staža pripravnik je dužan u roku od najduže godinu dana položiti stručni ispit.

Pripravniku koji ne položi stručni ispit prestaje radni odnos prvog dana po isteku roka iz stavka 2. ovoga članka.

Program pripravničkog staža utvrđuje nastavničko vijeće škole.

Program, način i uvjete polaganja stručnog ispita propisuje Ministarstvo.

Članak 102

U slučaju kada predmetna nastava ne trpi odgađanje, s nastavnikom se može zasnovati radni odnos na određeno vrijeme bez natječaja, o čemu odlučuje ravnatelj.

Radni odnos iz stavka 1. ovoga članka ne može trajati dulje od tri mjeseca u tijeku jedne školske godine.

Članak 103

Tjedno radno vrijeme nastavnika i ravnatelja iznosi 40 sati.

Za nastavnike i ostale djelatnike tjedna norma utvrđuje se godišnjim programom rada škole u skladu s pedagoškim normativima, koje donosi Ministarstvo.

Članak 104

Rad nastavnika se ocjenjuje.

Nastavnici mogu napredovati u struci i stjecati zvanje mentor i savjetnik.

Postupak, način i uvjete ocjenjivanja i napredovanja nastavnika propisuje Ministarstvo.

Nastavnici ili stručni suradnici koji dva puta tijekom rada budu negativno ocijenjeni ne mogu dalje obavljati odgojno obrazovni rad s učenicima i prestaje im rad u školi.

Odluku o prestanku radnog odnosa donosi školski odbor na prijedlog ravnatelja.

Osobe iz stavka 4. ovog članka mogu, a najranije godinu dana od dana prekida rada, podnijeti Ministarstvu molbu za povratak na posao. Ministarstvo će u tom slučaju provjeriti zbog čega je osoba negativno ocijenjena, te procijeniti koliko su se u međuvremenu mogle promijeniti okolnosti zbog kojih bi se osobi mogla dati nova prilika za rad.

Nastavnik ili stručni suradnik, koji bi po rješenju Ministarstva bio vraćen na posao, u slučaju da bilo kada bude ponovo negativno ocijenjen, trajno gubi pravo na rad u srednjoj školi.

Članak 105

Nastavnici imaju pravo i dužnost stručnog i pedagoškog usavršavanja. Program organizaciju obveznih oblika usavršavanja propisuje Ministarstvo.

Članak 106

Djelatnici srednje škole i učeničkog doma moraju se obvezno liječnički pregledati svake tri godine, a troškove pregleda snosi Ministarstvo.

Ako ravnatelj ocijeni da je djelatniku narušeno psihičko-fizičko zdravlje u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, donijet će odluku o njegovu upućivanju na liječnički pregled i prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka. Djelatniku koji odbija izvršiti odluku o upućivanju na liječnički pregled prestaje radni odnos.

Ako se liječničkim nalazom utvrdi da je psihičko i fizičko zdravlje nastavnika bitno narušeno i bitno umanjena njegova sposobnost za obavljanje odgojno-obrazovnog rada, ravnatelj će donijeti odluku o oslobađanju nastavnika od neposrednog odgojno-obrazovnog rada.

Srednja škola je dužna nastavnika iz stavka 3. ovoga članka rasporediti na drugo odgovarajuće radno mjesto prema njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti. Ako nastavnik odbije raspored, prestaje mu radni odnos.

Članak 107

Nastavniku i stručnom suradniku prestaje radni odnos sukladno Zakonu o radu.

VIII. FINANCIRANJE SREDNJEG ŠKOLSTVA

Članak 108

Financiranje srednjih škola čiji je osnivač Vlada Kantona vršit će se iz proračuna Kantona.

Sredstva za financiranje privatnih srednjih škola s pravom javnosti osiguravaju osnivači.

Vlada Kantona može, na prijedlog Ministarstva, donijeti Odluku da sufinancira privatne srednje škole s pravom javnosti ako je to u interesu za kanton.

Članak 109

Srednjoškolske ustanove mogu stjecati sredstva i prodajom usluga i roba na tržištu koja su usko vezana za djelatnost škole, iz uplate učenika, najamnina, donacija i drugih izvora u skladu sa Zakonom.

Uvjete, mjerila i način stjecanjasredstava iz stavka 1. ovog članka uređuje škola općim aktom, na koji suglasnost daje Ministarstvo.

IX. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNIH NADZOR

Članak 110

Nadzor nad provođenjem ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

Članak 111

Stručno pedagoški nadzor nad ustanovama i organizacijama iz članka 2. ovog Zakona obavlja Zavod za školstvo u Mostaru.

Upravni nadzor nad radom srednjih škola i drugih organizacija koje obavljaju srednjoškolsko obrazovanje obavlja prosvjetna inspekcija.

Uvjete način i postupak nadzora iz stavka 1. i 2. ovog članka propisuje Ministarstvo.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 112

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2000,00 KM kaznit će se za prekršaj ravnatelj škole ili druga odgovorna osoba:

1. ako srednja škola započne s radom prije nego što je ispunila uvjete za rad,

2. ako se nastava ne izvodi po nastavnom planu i programu koji je donijelo Ministarstvo

3. ako ne donese godišnji program rada,

4. ako se u školi ne koriste udžbenici koje je postavilo Ministarstvo.

O visini kazne odlučuje nadležni Općinski sud za prekršaje po prijavi prosvjetnog inspektora.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 113

Osobama koje su do 31. kolovoza 1971. godine završile srednju školu u najmanje dvogodišnjem trajanju sa završnim ispitom, priznaje se srednja stručna sprema stručne spreme.

Osobama koje su stekle stručnu spremu trećeg (Š), četvrtog (IV.) i petog (V.) stupnja stručne spreme prema ranijim propisima, priznaje se srednja stručna sprema.

Osobama koje su stekle stručnu spremu prvog (I.) i drugog (P.) stupnja stručne spreme prema ranijim propisima, priznaje se niža stručna sprema.

Osobama koje su do 31. kolovoza 1992. godine stekle svjedodžbe ili druge isprave srednjeg obrazovanja, uključujući vojne i vjerske škole, na području republika bivše Jugoslavije, priznaje se stručna sprema sukladno kriterijima iz stavka 1.,2. i 3. ovog članka.

Članak 114

Vlada Kantona preuzima prava i obveze osnivača prema postojećim srednjim školama osnovanim po ranijim propisima na prostoru Kantona.

Članak 115

U roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona izvršit će se imenovanje članstva školskog odbora u svim javnim srednjoškolskim ustanovama sukladno članku 61. ovoga Zakona.

Ministarstvo je dužno u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona s njim uskladiti sve pravilnike i druge provedbene propise.

Ravnateljima izabranim prema ranijim propisima mandat traje do izbora ravnatelja sukladno članku 64. ovog Zakona.

Članak 116

Postojeće srednje škole dužne su uskladiti svoje ustrojstvo i opće akte s odredbama ovog Zakona najkasnije šest (6) mjeseci nakon njegova donošenja.

Članak 117

Danom stupanja na snagu ovog Zakona, prestaje važiti Zakon o srednjem školstvu ("Narodne novine HBŽ", broj 3/98).

Članak 118

Ovaj zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama HBŽ", a odredbe koje se odnose na učenike primjenjivat će se od početka školske 2004./12005. godine.